

FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Soliditetsrapport for finansforetak mv.

Per 30. september 2023

DATO:
29.11.2023

Innhold

1	Hovedinntrykk	4
2	Banker og kredittforetak	5
2.1	Soliditet	5
2.1.1	Kapitaldekning	5
2.2	Likviditetsrisiko	6
2.2.1	Likviditetsreserven (LCR)	6
2.2.2	Stabil finansiering (NSFR)	7
2.2.3	Finansiering	8
3	Forsikringsforetak	9
3.1	Soliditet i livsforsikringsforetak	9
3.2	Soliditet i skadeforsikringsforetak	10
4	Verdipapirforetak og fondsforvaltere	11
4.1	Soliditet i verdipapirforetak	11
4.2	Soliditet hos fondsforvaltere	12
5	Vedlegg – regelverk og metodikk	14
5.1	Banker og kredittforetak	14
5.1.1	Soliditet	14
5.1.2	Likviditetsrisiko	15
5.2	Forsikringsforetak	15
5.3	Verdipapirforetak og fondsforvaltere	16

1 Hovedinntrykk

Bankenes samlede rene kjernekapitaldekning var 18,3 prosent per 30. september 2023, opp fra 18,0 prosent ved utgangen av tredje kvartal 2022. Uvektet kjernekapitalandel¹ ("leverage ratio") var 7,3 prosent, uendret fra ett år tidligere. Næringsbanken ASA oppfylte ikke kravene til kjernekapital og ansvarlig kapital ved utgangen av tredje kvartal 2023.

Samtlige banker og kredittforetak oppfylte minstekravene til likviditetsreserven, LCR, både på totalnivå, i norske kroner og i andre signifikante valutaer. LCR for bankene samlet var 154 prosent, en nedgang fra 161 prosent ett år tidligere.

Alle foretak oppfylte minstekravet til NSFR ved utgangen av tredje kvartal 2023. NSFR for bankene samlet var 123 prosent, uendret fra ett år tidligere.

Det siste kvartalet har det vært noe bevegelse i bankenes og OMF-foretakenes markedsfinansiering. Det har vært en liten vridning mot kortere løpetider, både fra norske og utenlandske investorer.

Alle **livsforsikringsforetakene** oppfylte solvens- og minstekapitalkravene. Samlet solvens- og minstekapitaldekning var hhv. 286 og 709 prosent, en oppgang på 46 og 123 prosentpoeng fra ett år tidligere.

Samtlige **skadeforsikringsforetak** oppfylte solvens- og minstekapitalkravene. Samlet solvenskapitaldekning var 209 prosent, en oppgang på 7 prosentpoeng sammenlignet med året før. Samlet minstekapitaldekning var 521 prosent, en oppgang på 6 prosentpoeng fra ett år tidligere.

Av totalt 90 **verdipapirforetak** var det ett som ikke oppfylte kravet til ansvarlig kapital per 30. september 2023. Samlet kapitaldekning for verdipapirforetak med tillatelse til å yte minst én av tjenestene egenhandel og garantistillelse, var 17 prosent. Det er på nivå med kapitaldekningen ved utgangen av tredje kvartal 2022. For verdipapirforetakene uten tillatelse til å yte de nevnte tjenestene, var samlet kapitaldekning 26,5 prosent, opp 8 prosentpoeng fra utgangen av tredje kvartal 2022.

Samtlige **forvaltningsselskap og AIF-forvaltere** oppfylte kapitalkravene. Den samlede kapitaldekningen for fondsforvaltere med individuell porteføljeforvaltning har holdt seg stabil siden utgangen av tredje kvartal 2022, og var 42,8 prosent ved utgangen av tredje kvartal 2023.

¹ Se kapittel 5 for definisjoner, metodikk og regelverk

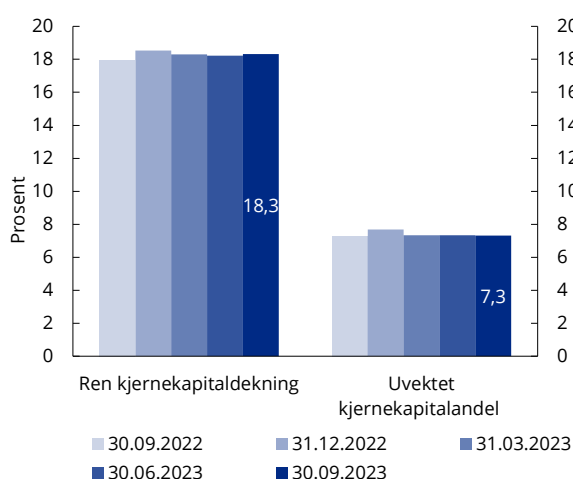
2 Banker og kredittforetak

2.1 Soliditet

2.1.1 Kapitaldekning

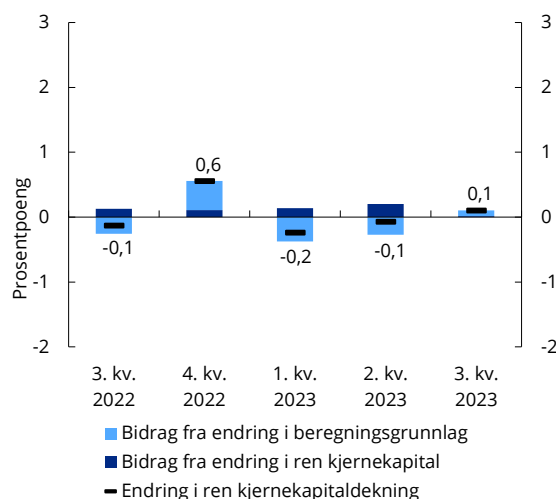
- Alle banker og kredittforetak, utenom Næringsbanken ASA, oppfylte kapitalkravene ved utgangen av tredje kvartal 2023. Næringsbanken ASA oppfylte ikke kravene til kjernekapital og ansvarlig kapital. Banken er i prosess for å styrke egenkapitalen.
- Bankenes samlede rene kjernekapitaldekning, beregnet som vektet gjennomsnitt, var 18,3 prosent, se figur 2.1. Det er opp fra 18,0 prosent ett år tidligere.
- Utviklingen i ren kjernekapitaldekning gjennom regnskapsåret påvirkes både av at bankenes balanser øker, og av endringer i beholdningen av ren kjernekapital, se figur 2.2. Et flertall av bankene inkluderer ikke delårsresultatet i kapitalrapporteringen.
- Bankenes samlede uvektede kjernekapitalandel var 7,3 prosent ved utgangen av tredje kvartal, uendret fra ett år tidligere.
- Bankenes risikovektede beregningsgrunnlag ble redusert i tredje kvartal. Eksponeringsmålet, som er nevneren i uvektet kjernekapitalandel, økte i tredje kvartal 2023, se figur 2.3.
- Ved utgangen av tredje kvartal tilfredsstilte bankene kapitalkravet (inkludert pilar 2-krav) med en margin til kravet, se figur 2.4. Medianavstanden til kravet til ren kjernekapitaldekning var 4,3 prosentpoeng, som er 0,6 prosentpoeng lavere enn på samme tid året før. Den reduserte marginen må blant annet ses i lys av at kravet til motsyklisk kapitalbuffer økte med 1 prosentpoeng, til 2,5 prosent, fra 31. mars 2023.
- Kredittforetakenes samlede rene kjernekapitaldekning var 20,5 prosent, som er noe høyere enn ved utgangen av tredje kvartal 2022. Kredittforetakenes uvektede kjernekapitalandel var 5,3 prosent, mot 5,2 prosent året før.

Figur 2.1 Ren kjernekapitaldekning og uvektet kjernekapitalandel i norske banker/bankkonsern

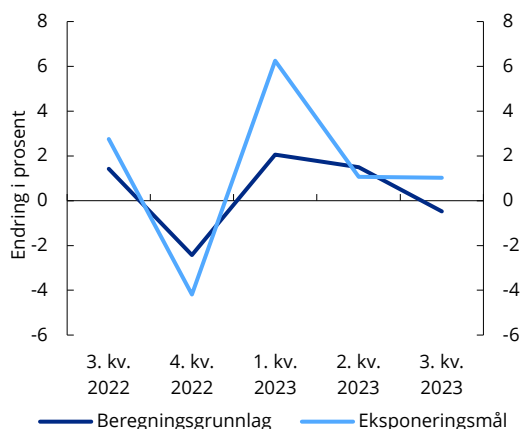
Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.2 Endring i ren kjernekapitaldekning i samtlige banker/bankkonsern (dekomponert)

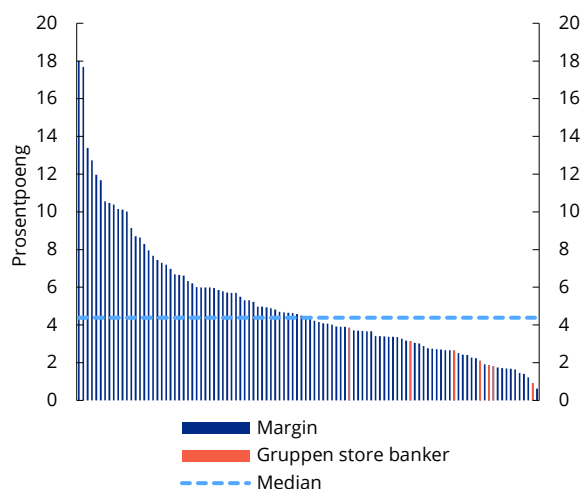
Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.3 Risikovektet beregningsgrunnlag og eksponeringsmål* i norske banker/bankkonsern

Note: *Eksponeringer før risikovekting. Nevneren i uvektet kjernekapitalandel.
Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.4 Bankenes margin til kapitalkravet* per 30. september 2023

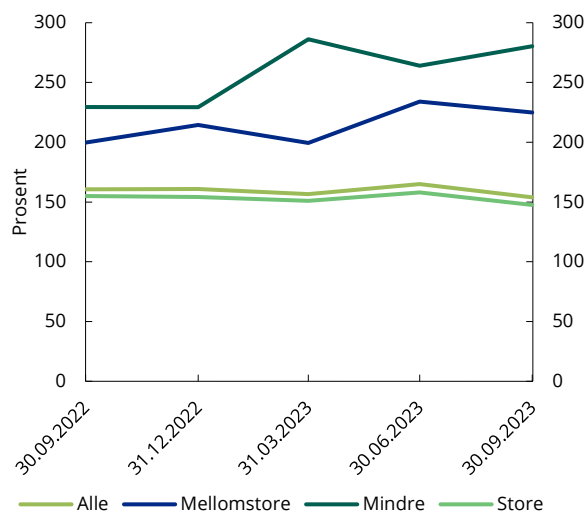
Note: *Krav til ren kjernekapital, inklusiv pilar 2-krav.
Kilde: Finanstilsynet

2.2 Likviditetsrisiko

2.2.1 Likviditetsreserven (LCR)

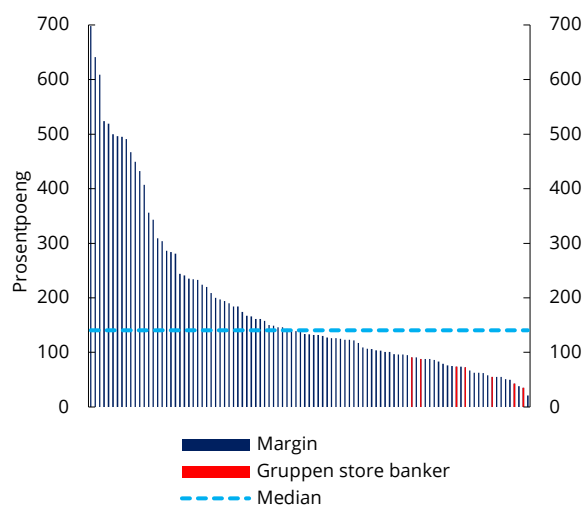
- Alle foretakene oppfylte minstekravene til likviditetsreserven, LCR, både på totalnivå, i norske kroner og i andre signifikante valutaer, ved utgangen av tredje kvartal 2023.
- LCR for bankene samlet sett var 154 prosent, 11 prosentpoeng lavere enn ved utgangen av forrige kvartal, og 7 prosentpoeng lavere enn ett år tidligere, se figur 2.5.
- De mellomstore bankene har hatt en nedgang i gjennomsnittlig LCR på 9 prosentpoeng fra forrige kvartal. Gjennomsnittlig LCR for de mindre bankene har økt med 16 prosentpoeng. Siden tredje kvartal 2022 har både mellomstore og mindre banker hatt en økning i sin LCR. Hos begge bankgruppene skyldes dette en reduksjon i netto utbetalinger, delvis drevet av økte innbetalinger, renter og gebyrer fra både husholdninger og ikke-finansielle foretak.
- Medianavstanden til LCR-kravet var 141 prosentpoeng, se figur 2.6. Dette er uendret fra utgangen av andre kvartal 2023.
- Det er stor spredning i LCR-verdiene mellom de ulike bankene, og dermed også i marginen til minstekravet. LCR for små og mellomstore banker er generelt mer volatil enn for de større bankene. Dette skyldes delvis at endringer i enkeltposter får større effekt hos små banker, og delvis at de større bankene har en mer aktiv likviditetsstyring.

Figur 2.5 Total-LCR, vektet gjennomsnitt per 30. september 2023

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.6 Bankenes margin til LCR-kravet per 30. september 2023

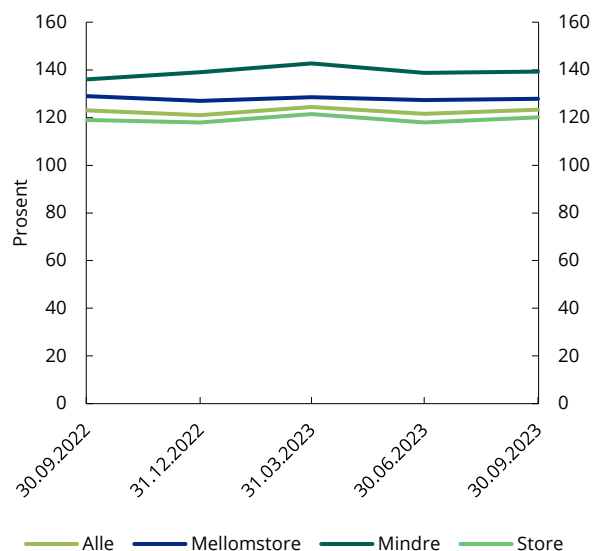
Note: Syv ekstremverdier er utelatt fra figuren.

Kilde: Finanstilsynet

2.2.2 Stabil finansiering (NSFR)

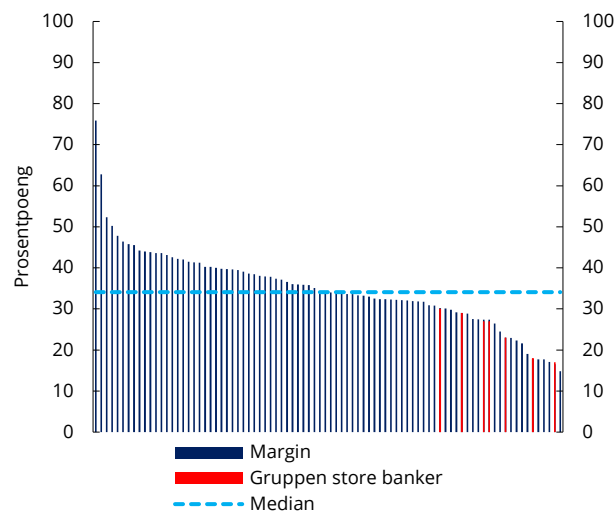
- Alle foretakene oppfylte minstekravet til stabil finansiering (NSFR) ved utgangen av tredje kvartal 2023.
- NSFR for bankene samlet var 123 prosent. Dette er uendret fra utgangen av tredje kvartal 2022, se figur 2.7.
- Medianavstanden til NSFR-kravet var 34 prosentpoeng, se figur 2.8. Dette er en nedgang fra en medianavstand på 36 prosentpoeng ved utgangen av forrige kvartal.
- Det er relativt stor spredning i NSFR mellom bankene, men spredningen er mindre enn for LCR. Dette kan skyldes at NSFR reflekterer hele balansen og at norske bankers balanser hovedsakelig består av innskudd og utlån. De større bankene har en større andel markedsfinansiering, som gjør at de skiller seg noe ut fra resten da dette vektet annerledes enn innskudd i NSFR.

Figur 2.7 Total-NSFR, vektet gjennomsnitt per 30. september 2023

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.8 Bankenes margin til NSFR-kravet per 30. september 2023

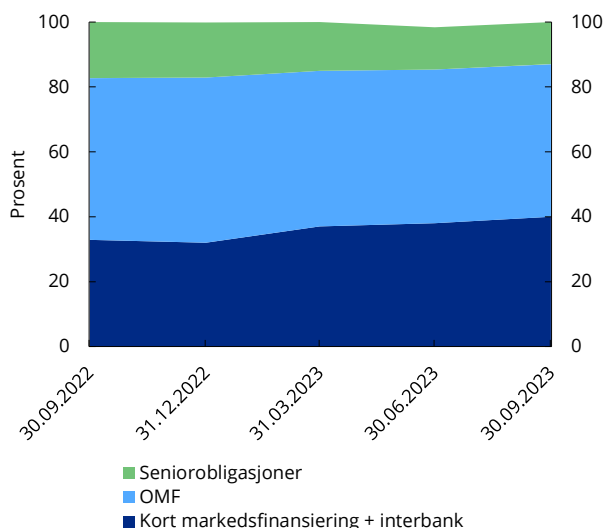

Kilde: Finanstilsynet

2.2.3 Finansiering

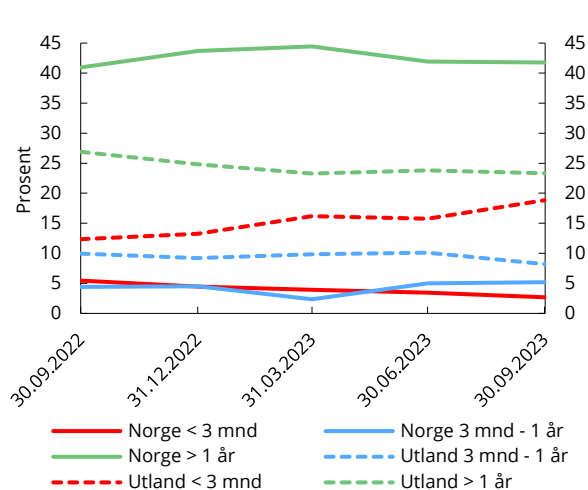
- Andelen kort finansiering har økt noe siden fjerde kvartal 2022, se figur 2.9. OMF og seniorobligasjoner som andel av bankenes finansiering er tilsvarende noe redusert.
- Det siste kvartalet har det vært noe bevegelse i bankenes og OMF-foretakenes markedsfinansiering, se figur 2.10. Det har vært en liten vridning mot kortere løpetider, både fra Norge og utlandet.

Figur 2.9 Markedsfinansiering, etter type finansiering

Kilde: Finanstilsynet

Figur 2.10 Markedsfinansiering etter løpetid og innland/utland

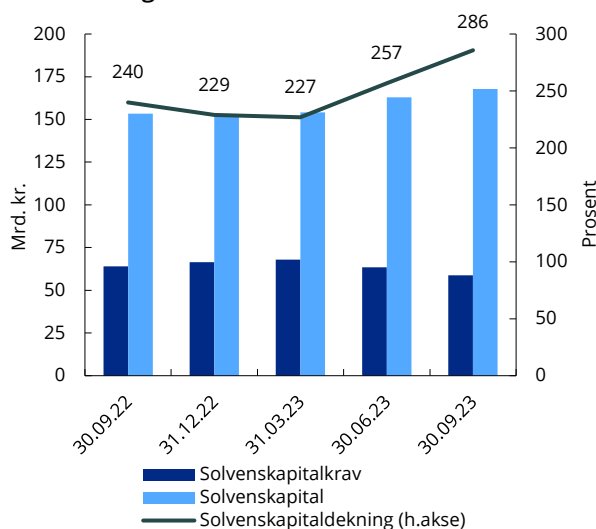
Kilde: Finanstilsynet

3 Forsikringsforetak

3.1 Soliditet i livsforsikringsforetak

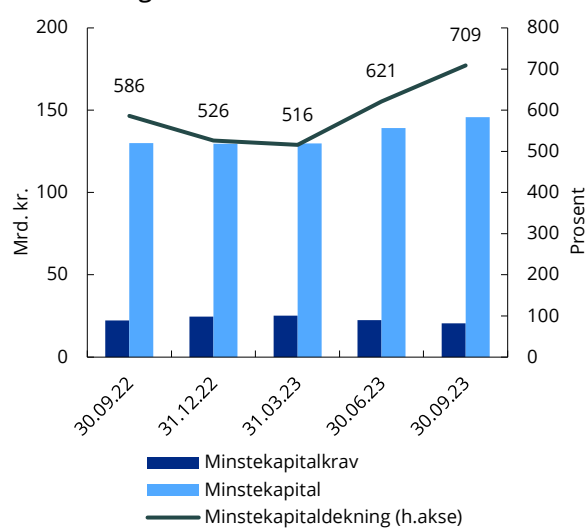
- Solvenskapitaldekningen for livsforsikringsforetakene samlet var 286 prosent per 30. september 2023, en oppgang på 46 prosentpoeng sammenlignet med ett år tidligere og 29 prosentpoeng sammenlignet med kvartalet før, se figur 3.1. Renteoppgangen i tredje kvartal bidro både til redusert solvenskapitalkrav og lavere verdi av forsikringsforpliktelsene, som økte solvenskapitalen. I tillegg økte volatilitetsjusteringen² i tredje kvartal, noe som bidro til at solvenskapitaldekningen ble styrket ytterligere.
- Samtlige livsforsikringsforetak oppfylte solvenskapitalkravet dette kvartalet. Flere foretak økte solvenskapitaldekningen.
- Ingen livsforsikringsforetak hadde effekt av overgangsregelen³ per 30. september 2023. Det skyldes primært den betydelige økningen i rentenivået. Sist overgangsregelen hadde effekt for livsforsikringsforetakene var ved utgangen av første kvartal 2022.
- Minstekapitaldekningen for livsforsikringsforetakene samlet var 709 prosent, en økning på 123 prosentpoeng sammenlignet med ett år tidligere. Dekningen økte med 88 prosentpoeng fra forrige kvartal, se figur 3.2.

Figur 3.1 Solvenskapitaldekning i livsforsikringsforetakene samlet

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.2 Minstekapitaldekning i livsforsikringsforetakene samlet

Kilde: Finanstilsynet

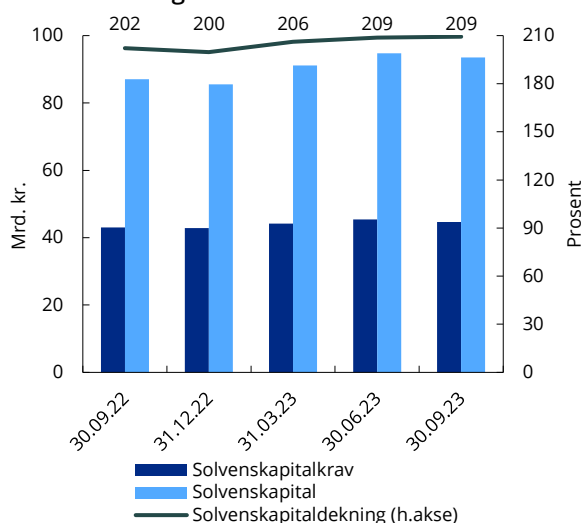
² Volatilitetsjusteringen er et av flere tiltak som ble innført for å lette overgangen til Solvens II-regelverket. Denne bidrar vanligvis til å øke renten som benyttes for å beregne forsikringsforpliktelsene og øker dermed isolert sett solvenskapitaldekningen.

³ Se metodevedlegget for nærmere beskrivelse av overgangsregelen for forsikringstekniske avsetninger.

3.2 Soliditet i skadeforsikringsforetak

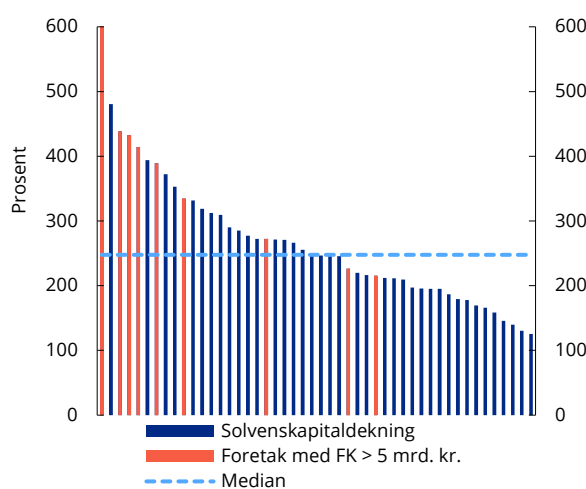
- Solvenskapitaldekningen for skadeforsikringsforetakene⁴ samlet var 209 prosent per 30. september 2023, hvilket er uendret fra utgangen av forrige kvartal, se figur 3.3. Sammenlignet med samme periode året før er soliditeten styrket med 0,6 prosentpoeng, noe som kommer av en større prosentvis nedgang i det samlede solvenskapitalkravet enn i solvenskapitalen.
- Alle skadeforsikringsforetakene oppfylte solvenskapitalkravet. 14 foretak hadde under 200 prosent i solvenskapitaldekning, se figur 3.4.
- Minstekapitaldekningen for skadeforsikringsforetakene samlet var 521 prosent per 30. september 2023, en oppgang på 6 prosentpoeng sammenlignet med ett år tidligere, se figur 3.5. Alle skadeforsikringsforetakene oppfylte minstekapitalkravet.

Figur 3.3 Solvenskapitaldekning i skadeforsikringsforetakene samlet

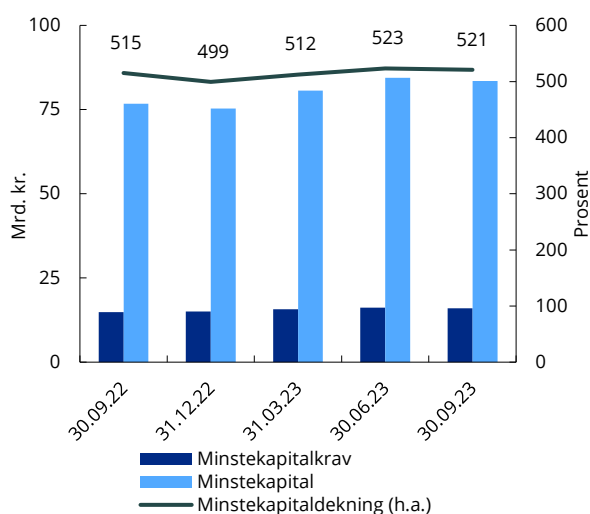
Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.4 Solvenskapitaldekning for skadeforsikringsforetakene per 30. september 2023

Kilde: Finanstilsynet

Figur 3.5 Minstekapitaldekning i skadeforsikringsforetakene samlet

Kilde: Finanstilsynet

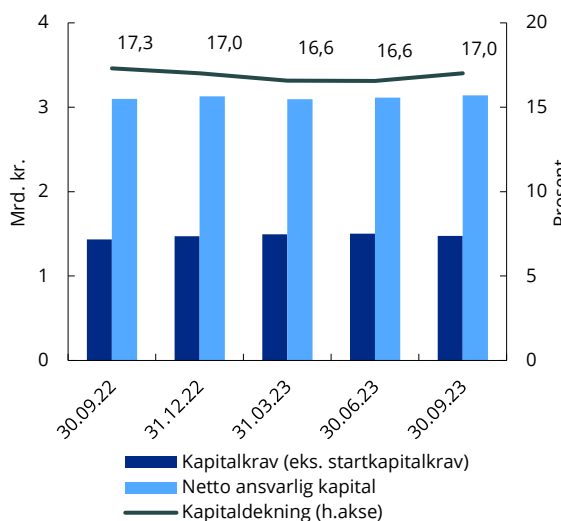
⁴Assuranceforeningen Skuld har avvikende regnskapsår og er utelatt fra omtalen i denne rapporten. I tidligere rapporter var også Assuranceforeningen Gard og Gard M&E Insurance (Europe) AS utelatt. Disse er nå inkludert i omtalen da disse ikke lenger har avvikende regnskapsår.

4 Verdpapirforetak og fondsforvaltere

4.1 Soliditet i verdipapirforetak

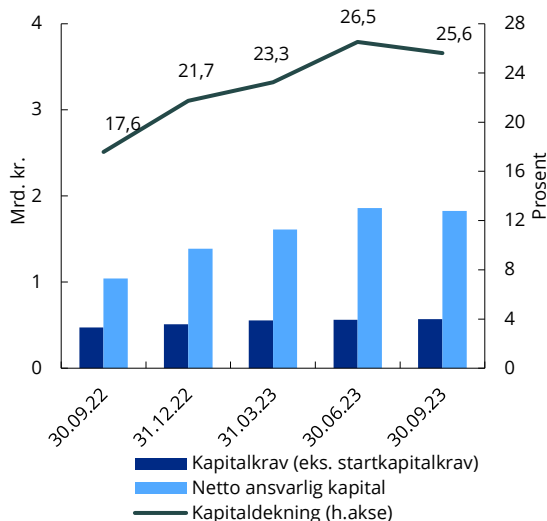
- Det var totalt 90 norske frittstående verdipapirforetak ved utgangen av tredje kvartal 2023. Det skilles mellom verdipapirforetak med tillatelse til å yte minst en av investeringstjenestene egenhandel (tjeneste 3) og garantistillelse ved emisjoner (tjeneste 6), og foretak uten slike tillatelser.⁵
- Samlet kapitaldekning for verdipapirforetak med tillatelse til egenhandel og/eller garantistillelse var 17 prosent ved utgangen av tredje kvartal 2023, omtrent uendret fra utgangen av tredje kvartal 2022, se figur 4.1.
- Samlet kapitaldekning for øvrige verdipapirforetak (uten tillatelse til de nevnte tjenestene) var 25,6 prosent ved utgangen av tredje kvartal 2023, opp 8 prosentpoeng fra utgangen av tredje kvartal 2022, se figur 4.2. Økningen skyldes hovedsakelig at det brutto er tilkommet åtte verdipapirforetak uten tjeneste 3 og 6, som har økt gruppens samlede ansvarlig kapital med 704 millioner kroner.⁶ Disse sto for 39 prosent av den samlede ansvarlige kapitalen blant verdipapirforetakene uten tjeneste 3 og 6 ved utgangen av tredje kvartal 2023, og hadde en samlet kapitaldekning på 68 prosent.

Figur 4.1 Samlet kapitaldekning verdipapirforetak med tjeneste 3 og/eller 6

Kilde: Finanstilsynet

Figur 4.2 Samlet kapitaldekning verdipapirforetak uten tjeneste 3 og 6

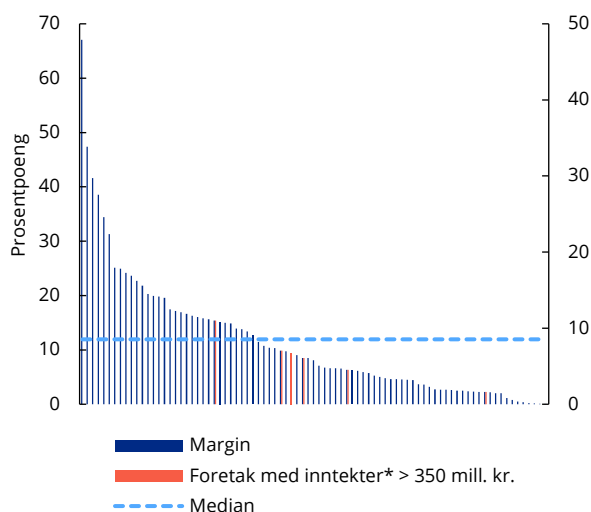
Kilde: Finanstilsynet

- Ett verdipapirforetak oppfylte ikke kapitalkravet per 30. september 2023. Foretaket har gjennomført en kapitalforhøyelse og oppfyller dermed kravet igjen.
- Alle resterende verdipapirforetak oppfylte kapitalkravet. Åtte aktører hadde under to prosentpoeng margin til kapitalkravet, hvorav minstemarginen var 0,06 prosentpoeng, se figur 4.3. Medianmarginen var 8,53 prosentpoeng.

⁵ Per utgangen av andre kvartal 2023 hadde 11 norske verdipapirforetak tillatelse til å yte tjeneste 3 og/eller 6.

⁶ Netto er det tilkommet fire verdipapirforetak uten tjeneste 3 og 6, da fire har falt fra. Tre av disse opphørte som følge av internfusjoner.

Figur 4.3 Verdipapirforetakenes margin til kapitalkravet per 30. september 2023

*Note: Inntekter er fra ytelser av investerings- og tilleggstenester, hentet fra foretakenes halvårsoppgave per 30.06.2023. Fire observasjoner over 70 prosentpoeng, samt foretaket som ikke oppfylte kapitalkravet, er utelatt fra figuren.

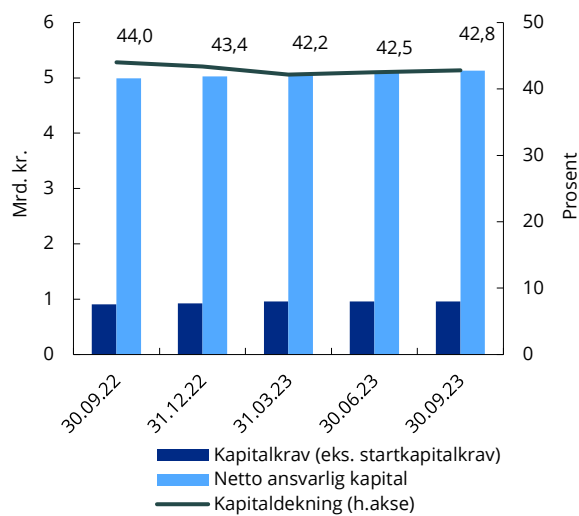
Kilde: Finanstilsynet

4.2 Soliditet hos fondsforvaltere

- Ved utgangen av tredje kvartal 2023 var det totalt 31 forvaltningsselskap og AIF-forvaltere med tillatelse til å yte individuell porteføljeforvaltning.⁷
- Samlet kapitaldekning for fondsforvaltere med individuell porteføljeforvaltning har holdt seg stabil siden utgangen av tredje kvartal 2022 og var 42,8 prosent ved utgangen av tredje kvartal 2023, se figur 4.4.
- Alle fondsforvaltere med individuell porteføljeforvaltning oppfylte kapitalkravene per 30. september 2023. Fire aktører hadde under to prosentpoeng margin til kapitalkravet, hvorav minstemarginen var 0,5 prosentpoeng, se figur 4.5. Medianmarginen var 9,9 prosentpoeng.

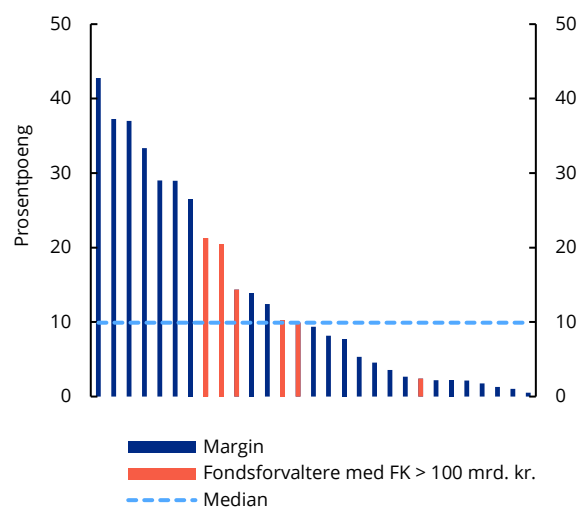
⁷ Det skilles mellom forvaltningsselskap og AIF-forvaltere som har tillatelse til å yte individuell porteføljeforvaltning og forvaltningsselskap og AIF-forvaltere uten slik tillatelse. Foretak uten tillatelse til å yte individuell porteføljeforvaltning rapporterer ikke kapitaldekning. For disse beregner Finanstilsynet kapitaldekning halvårlig ut fra halvårsoppgaven (resultatorientert rapportering).

Figur 4.4 Samlet kapitaldekning fondsforvaltere med individuell porteføljevaltning

Kilde: Finanstilsynet

Figur 4.5 Fondsforvalteres margin til kapitalkravet per 30. september 2023

Note: To observasjoner over 50 prosentpoeng er ekskludert fra figuren.

Kilde: Finanstilsynet

5 Vedlegg – regelverk og metodikk

5.1 Banker og kredittforetak

5.1.1 Soliditet

Ren kjernekapitaldekning

Ren kjernekapital (Common Equity Tier 1) består av innskutt og opptjent egenkapital. Som rene kjernekapitalinstrumenter regnes aksjer, egenkapitalbevis og medlemsinnskudd godkjent av Finanstilsynet. Ren kjernekapitaldekning er ren kjernekapital som andel av det risikovektede beregningsgrunnlaget.

Pilar 1-krav

Pilar 1 er minimums- og bufferkrav til ansvarlig kapital som gjelder alle foretak. Minimumskravet innebærer at foretakene til enhver tid skal ha en ren kjernekapitaldekning på minst 4,5 prosent av foretakets beregningsgrunnlag. Kjernekapitaldekningen og total kapitaldekning skal henholdsvis være minst 6 prosent og 8 prosent av beregningsgrunnlaget.

I tillegg til minstekravene til ansvarlig kapital skal foretakene ha kapitalbuffer bestående av ren kjernekapital. Foretakene skal ha en bevaringsbuffer på 2,5 prosent, systemrisikobuffer på 3–4,5⁸ prosent og motsyklisk kapitalbuffer på 2,5 prosent av beregningsgrunnlaget. I tillegg kommer en buffer for systemviktige foretak, som for tiden er 1,0 prosent for Kommunalbanken og Nordea Eiendoms kreditt, og 2,0 prosent for foretak i DNB-konsernet.

Pilar 2-krav

Pilar 2 i kapitaldekningsregelverket krever at foretakene gjennomfører en intern kapitalvurderingsprosess (Internal Capital Adequacy Assessment Process – ICAAP) for å ta stilling til kapitalbehov. Pilar 2-kravet er påslag i kapitalkrav for foretaksspesifikk risiko som ikke er tilstrekkelig dekket av kravene i pilar 1. Det følger av CRD 5 at pilar 2-kravet normalt skal dekkes av minst 56,25 prosent ren kjernekapital. Bestemmelsen ble gjennomført i norsk rett 1. juni 2022, og Finanstilsynet legger CRD 5-bestemmelsene til grunn i sin tilsynspraksis. De fleste foretak som har fått pilar 2-krav før CRD 5-bestemmelsene trådte i kraft, hvor pilar 2-kravet skal oppfylles med 100 prosent ren kjernekapital, vil få nye krav til sammensetning av kapital i pilar 2-kravet som gjenspeiler gjeldende krav.

Uvektet kjernekapitalandel

Uvektet kjernekapitalandel er krav til kjernekapital⁹ som andel av foretakenes eksponeringer før risikovekting. Det vil si et kapitalmål dividert på et uvektet eksponeringsmål. Kapitalmålet består av kjernekapital, og eksponeringsmålet omfatter samtlige balanseførte poster og ikke-balanseførte poster beregnet uten risikovekting.

Det følger av CRR/CRD IV-forskriften at foretakene skal ha en uvektet kjernekapitalandel på 3 prosent. Alle banker skal i tillegg ha en uvektet kjernekapitalandelsbuffer på minst 2 prosent. Systemviktige banker skal utover dette ha en uvektet kjernekapitalandelsbuffer på minst 1 prosent.

⁸ For systemviktige foretak og foretak som benytter AIRB-metoden er kravet 4,5 prosent for norske engasjementer. For andre foretak er det gitt en overgangsregel som innebærer at kravet om 3,0 prosent systemrisikobuffer for hele beregningsgrunnlaget gjelder frem til 31.12.2023.

⁹ Ren kjernekapital og annen godkjent kjernekapital. Annen godkjent kjernekapital består av hybridkapital/fondsobligasjoner.

5.1.2 Likviditetsrisiko

Likviditetsregelverket stiller en rekke krav til foretakenes likviditet. Det foreligger minimumskrav om at banker og kredittforetak skal ha en tilstrekkelig likviditetsreserve til å dekke likviditetsutgang i en stressituasjon, og krav til stabil finansiering

LCR

Likviditetsreserven (LCR) måler størrelsen på foretakenes likvide eiendeler dividert med netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon i penge- og kapitalmarkedene. Minimumskravet er at foretakene til enhver tid skal ha en LCR på 100 prosent på totalnivå for alle valutaer. Det innebærer at foretakenes likvide eiendeler minst skal tilsvare netto likviditetsutgang i en stressituasjon. Kravet gjelder både på konsolidert og ikke-konsolidert nivå.

Det stilles også krav til LCR i hver signifikant valuta, med unntak av norske kroner, på minst 100 prosent. Minimumskravet til LCR i norske kroner for foretak som har euro eller amerikanske dollar som signifikant valuta er på 50 prosent. For øvrige foretak er det ikke fastsatt minstekrav til LCR i norske kroner.

NSFR

Foretakene skal til enhver tid møte et minstekrav til stabil og langsiktig finansiering, NSFR (Net Stable Funding Ratio). NSFR er tilgjengelig stabil finansiering dividert med nødvendig stabil finansiering. Dette forholdstallet skal være minimum 100 prosent. Minstekravet trådte i kraft i Norge i andre kvartal 2022.

5.2 Forsikringsforetak

Solvens II-regelverket stiller krav om at forsikringsforetak til enhver tid må ha ansvarlig kapital som minst er tilstrekkelig til å dekke et solvenskapitalkrav (SCR) og et minstekapitalkrav (MCR). I denne rapporten er dette referert til som henholdsvis solvenskapital og minstekapital. Et foretak oppfyller ikke kapitalkravene dersom den ansvarlige kapitalen er lavere enn enten solvenskapitalkravet eller minstekapitalkravet (eller begge), dvs. dersom solvenskapitaldekningen eller minstekapitaldekningen er under 100 prosent.

Solvenskapitalkrav

Solvenskapitalkravet avhenger av risikoen knyttet til investeringene og forsikringsforpliktelsene til forsikringsforetaket og er utformet for å sikre at forsikringsforetaket har en finansiell buffer utover de forsikringstekniske avsetningene. Solvenskapitalkravet skal dekke risikoen for tap av foretakets ansvarlige kapital og ved beregningen skal all kvantifiserbar tapsrisiko knyttet til forsikringsforetakets samlede virksomhet tas i betraktning. Det skal beregnes slik at sannsynligheten er 99,5 prosent for at samlet tap, herunder forsikringsmessig og finansielt tap, over en periode på 12 måneder ikke overstiger det beregnede kapitalkravet.

Minstekapitalkrav

Minstekapitalkravet beregnes ved hjelp av en metode som er vesentlig mindre risikosensitiv enn beregningen av solvenskapitalkravet, og det skal beregnes slik at sannsynligheten er 85 prosent for at samlet tap over en periode på 12 måneder ikke overstiger det beregnede kapitalkravet. Det er fastsatt en nedre og en øvre grense for minstekapitalkravet, slik at minstekapitalkravet ikke kan utgjøre mindre enn 25 prosent av solvenskapitalkravet eller mer enn 45 prosent av solvenskapitalkravet. I tillegg er det fastsatt et nominelt minstekrav som foretaket er pålagt å oppfylle. Det innebærer at minstekapitalkravet likevel kan bli større enn solvenskapitalkravet for enkelte (mindre) foretak.

Overgangsregler

Gjennom Omnibus II-direktivet er det åpnet for flere permanente tiltak og overgangsordninger som særlig er rettet mot livsforsikringsforetak med langsiktige garantier. Regelen gir rom for å redusere de forsikringstekniske avsetningene tilsvarende en andel av differansen mellom forsikringstekniske avsetninger beregnet etter Solvens II-regelverket og forsikringstekniske avsetninger beregnet etter solvensmarginregelverket som var gjeldende frem til utgangen av 2015 (Solvens I). Overgangsregelen innebærer at en eventuell økning i verdien av forsikringsforpliktelsene ved overgangen til Solvens II fases inn lineært over en periode på 16 år, fra 2016 til 2032.

5.3 Verdipapirforetak og fondsforvaltere

Verdipapirforetak

Kapitalkrav for verdipapirforetak følger av det europeiske kapitalkravsregelverket CRD IV/CRR.¹⁰ På grunn av måten kapitaldekningsregelverket for verdipapirforetak er innrettet, er det naturlig å dele dem inn i to grupper. Foretak med tillatelse til å yte minst en av investeringstjenestene egenhandel, garantistillelse ved emisjoner, drift av multilateral handelsfasilitet og drift av organisert handelsfasilitet, jf. verdipapirhandelloven § 2-1 (1) nr. 3, 6, 8 og 9¹¹, og foretak uten slike tillatelser.

Førstnevnte gruppe foretak er underlagt et startkapitalkrav på 730 000 euro og et samlet kapitalkrav på 8 prosent av beregningsgrunnlaget for kreditt-, markeds- og operasjonell risiko. Sistnevnte gruppe foretak er underlagt et startkapitalkrav på 125 000 eller 50 000 euro (avhengig av om de har tillatelse til å håndtere klientmidler eller ikke) og det største av et samlet kapitalkrav på 8 prosent av beregningsgrunnlaget for kreditt- og markedsrisiko og 25 prosent av foretakets faste kostnader.

Forvaltningsselskap for verdipapirfond og AIF-forvaltere (fondsforvaltere)

Fondsforvaltere kan deles inn i to grupper med ulike krav til ansvarlig kapital: Forvaltere av fond med tillatelse til å yte individuell porteføljeforvaltning, jf. verdipapirhandelloven § 2-1 (1) nr. 4, og forvaltere av fond uten slik tillatelse.

Førstnevnte gruppe foretak er i tillegg til kravene som følger av verdipapirfondloven og/eller AIF-loven (m/forskrifter) omfattet av de samme kapitalkravene som gjelder for verdipapirforetak uten tillatelse til å yte investeringstjenestene egenhandel, garantistillelse ved emisjoner, drift av multilateral handelsfasilitet og drift av organisert handelsfasilitet, dvs. det største av et samlet kapitalkrav på 8 prosent av beregningsgrunnlaget for kreditt- og markedsrisiko og 25 prosent av foretakets faste kostnader.

Foretak uten tillatelse til å yte individuell porteføljeforvaltning rapporterer ansvarlig kapital kun per 30. juni og 31. desember. Disse foretakene har et startkapitalkrav og et kapitalkrav på 25 prosent av foretakets faste kostnader.

¹⁰ EU innførte IFD/IFR som gjeldende kapitaldekningsregelverk for verdipapirforetak 26. juni 2021. Regelverket er ennå ikke innlemmet i EØS-avtalen eller innført i Norge, og p.t. er det uvisst når det skjer.

¹¹ P.t. er det imidlertid kun tjeneste 3 og 6 som er relevante for Norge, da ingen norske verdipapirforetak har tillatelse til å yte tjeneste 8 eller 9.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]